

VUOSI KERTOMUS 2019

ARVO
OIKEIN HYVÄÄ BISNESTÄ

Keitä olemme – mihin pyrimme?

ARVO on yhteiskunnallisten yritysten etujärjestö. ARVO ajaa yhteiskunnallisten ja arvolähtöisten yritysten tunnettuuden ja arvostuksen lisääntymistä sekä tukee yhteiskunnallisten yritysten liiketoiminnan menestystä. Vaikka Suomessa on ETLAn tutkimuksen (2015) mukaan jopa 20 000 yhteiskunnallisen yrityksen perusmäärittelyn täyttävää yritystä, yhteiskunnallisen yrityksen malli on Suomessa vielä suhteellisen tuntematon. Yhteiselle vaikuttamiselle, järjestäytymiselle ja edunvalvonnalle sekä toimintaedellytysten vahvistamiselle on siis suuri tarve.

YHDESSÄ jäsenyhteisöjemme kanssa olemme vahva ja vaikuttava asiantuntijaverkosto, joka haluaa aktiivisesti vaikuttaa suomalaisen liiketoiminnan tulevaisuuden suuntaan. Keräämme tietoa, tutkimustuloksia ja tarinoita jäsenten työstä. Vaikutamme lainsäädäntöön, koordinoimme alan kannanottoja, kirkastamme yhteiskunnallisten yritysten imagoa ja johdamme niihin liittyvää keskustelua sekä edistämme alan tutkimusta. Teemme aktiivista yhteistyötä elinkeinoelämän, viranomaisten ja muiden sidosryhmien kanssa yhteiskunnallisten yritysten

liiketoiminnan menestyksen turvaamiseksi. ARVO on edelläkävijä yhteiskunnallisen yritystoiminnan laajentamisessa sekä suunnannäyttävä yritysten yhteiskuntavastuun osoittamisessa Suomessa.

YHTEISKUNNALLISEN HYVÄN edistäminen on kaiken vastuullisen liiketoiminnan tulevaisuutta. Liittona uskomme uudenlaiseen yhdessä tekemiseen, mahdollisimman kevyeen ja joustavaan hallintoon sekä ketteriin toimintamalleihin. ARVO on ennen kaikkea verkosto arvolähtöisille toimijoille ja toimintamme tavoitteena on parantaa arvolähtöisten toimijoiden tunnettuutta ja toimintaedellytyksiä liiketoiminnassa.

JÄSENUMME käyttävät taloudellisen voittonsa ensisijaisesti ympäröivän yhteiskunnan kehittämiseen. Yhteiskunnallinen yrittäminen on kilpailuetu ja jäsentemme tuottama arvo on yhteiskunnan etu. Tuemme paikallisuutta ja vaikutamme päätöksentekoon siellä, missä jäsenemme toimivat. Erityisen tärkeää on todentaa toiminnan yhteiskunnallinen vaikuttavuus ja viestiä siitä aktiivisesti.

Perusarvot *Eettisyys, vastuullisuus, menestys, vaikuttavuus*

TOIMINTAAMME OHJAAVAT vahvat perusarvot: *Eettinen* ja *vastuullinen* yritystoiminta, arvolähtöisten yhteisöjen *menestys* liiketoiminnassaan sekä toimintamme yhteiskunnallinen *vaikuttavuus*.

Korostamme toimissamme alan itsesäätelyn merkitystä, pyrimme aktivoimaan laajaa asiantuntijaverkostoamme sekä edistämään yhteiskunnallisten vaikutusten mittaamista ja läpinäkyvää raportointia.

VISIO

ARVO on elinkeinoelämän vastuullinen vaikuttaja ja uudistaja.

MISSIO

Oikein Hyvää Bisnestä.

Strategiset valinnat

YHTEISKUNNALLISIIN ja jäsenistömme tarpeisiin perustuvat, missiomme mukaiset toiminnan strategiset painopisteet ja tavoitteet ovat:

OIKEIN

Yhteiskunnallisen yritykset tunnustetaan vastuullisen johtamisen edelläkävijöinä.

HYVÄÄ

Palvelut toteutetaan ihmislähtöisesti ja niiden vaikuttavuus on todennettu.

BISNESTÄ

Päätäjät ja kuluttajat ottavat vastuullisuuden ja vaikuttavuuden huomioon ostopäätöksissään.

Näiden strategisten painopistealueiden lisäksi ARVOn toiminnan elinvoimaisuus varmistetaan jäsenten tavoitteita tukevalla verkostotoiminnalla, aktiivisella viestinnällä, uusien jäsenten rekrytoinnilla sekä jäsenten ja kumppanien muodostaman verkoston tiiviillä yhteistyöllä ja vastuullisella talouden hoidolla.

Strategiset hankkeet

Strateginen valinta 1: OIKEIN – ARVO-lupaus auttaa jäseniä toimimaan eettisesti

Haluamme osoittaa jäsentemme edelläkävijyyden eettisinä ja vastuullisina toimijoina ja auttaa siitä kertomisessa. Vuodesta 2014 käytössä olleiden ARVOn eettisten periaatteiden pohjalta luotiin ARVO-lupaus, osoitus ARVOn jäseniä yhdistävästä eettisestä perustasta. Lupauksen viisi kohtaa ovat: *vastuu ihmisestä ja ympärivästä yhteiskunnasta, vastuullinen talous, vastuu ympäristöstä, avoimuus ja hyvä hallinto sekä vaikuttavuus syntyy yhteistyöllä.*

ARVO-lupaus kokoaa yhteen yhteiskunnallisen yrityksen peruspilarit, joihin tukeutumalla tehdään kestävä, vastuullista ja vaikuttavaa liiketoimintaa. Noin kolmasosa jäsenistä allekirjoitti lupauksen virallisesti vuonna 2019, allekirjoittamisia jatketaan vuonna 2020. Lupausten käytäntöön viemistä esiteltiin kolmella ARVO-lupaus videolla.

Strateginen valinta 2: HYVÄÄ – Hyvän Mitan vaikuttavuusketju jäsentemme toiminnan tukena

Yhteiskunnallisten haasteiden kestävä ratkaisut edellyttävät toiminnan vaikutusten systemaattista todentamista. *Hyvän Mitta* -hankkeessa selvitimme ja kehitimme keinoja toiminnan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden johtamiseen ja arviointiin.

Joulukuussa 2017 alkanut hankkeen toinen vaihe päättyi marraskuussa 2019. Siinä keskityttiin toimijoiden osaamisen kehittämiseen ja seurattiin kolmen hankkeen vaikuttavuutta. Yhteensä Hyvän Mitan kahdessa vaiheessa selvitettiin 16 palvelun ja hankkeen vaikuttavuutta sekä koulutettiin satoja eri henkilöitä ja organisaatioita. Näistä kertyneen tiedon pohjalta kehitettiin työkaluja ja toimintatapoja yhteiskunnallisen vaikuttavuuden johtamiseen ja arviointiin.

Keväällä 2019 järjestettiin Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden koulutukset valtionavustusehdotusten valmistelijoille,

esittelijöille ja arvioijille. Koulutusten tavoitteena oli kehittää virkamiesten vaikuttavuusosaamista, ja niihin osallistui lähes 100 henkilöä opetus- ja kulttuuriministeriöstä, Taiteen edistämiskeskus Taikesta, Opetushallituksesta ja sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEAsta. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden koulutuspäiviä järjestettiin myös yhteistyössä Kelan ja Me-säätiön kanssa.

Syksyllä 2019 Hyvän Mitassa toteutettiin vaikuttavuusviestinnän kehittämisen kokonaisuus yhteistyössä Alknow Agency Oy:n ja Kreatos Films Osuuskunnan kanssa. Kokonaisuudessa työstettiin viisi vaikuttavuusvideota Hyvän Mitassa mukana olleen organisaation kanssa ja julkaistiin työprosessin pohjalta vaikuttavuusviestinnän työkirja.

Motivan ja valtioneuvoston kanslian kanssa toteutettiin yhteistyössä *Kokeilusta skaalaan* -projekti, jonka ideana oli tehdä vaikuttavista kokeiluista arkipäivää. Projektissa selvitettiin vaikuttavuuden johtamista helpottavia, dataa hyödyntäviä digitaalisia työkaluja, sekä työstettiin *Kokeiluista skaalaan*-pelikirjaa, joka kuvaa toimintamallin vaikuttavien ja skaalautuvien kokeilujen toteuttamiseen. Motivan tavoitteena on julkaista pelikirja kevään 2020 aikana.

Hankkeen lopuksi julkaistiin opas yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kehittämiseen, digitaalinen työkalu vaikuttavuusketjusta sekä *Vaikuttavuuden periaatteet* -kokonaisuus. Hankkeen päätösseminaariin 26.11. Korjaamalla osallistui 250 henkilöä ja www.hyvanmitta.fi sivustosta saatiin pysyvä ja kattava tietopaketti yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta.

Hankkeen rahoittajina ja yhteistyökumppaneina olivat toisessa vaiheessa Me-säätiö, Sitra, Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA), Opetus- ja kulttuuriministeriö, Kela, Opetushallitus ja Valtioneuvoston kanslia. ARVO koordinoi hanketta.

Hyvän Mitta

Tehdään hyvää oikein ja todistetusti.

Strateginen valinta 3: BISNESTÄ – AIMS johtamis- ja laatujärjestelmän ja Impact Startup -vaikuttavuuskiihdyttämön kehitystyö

Yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen perustuvan liiketoiminnan kannattavuuden edellytyksenä on vastuullisuuden ja vaikuttavuuden aito huomioiminen julkisten hankkijoiden (ja kuluttajien) ostopäätöksissä. Tämä edellyttää osaamisen kehittämistä molemmilla puolilla.

ARVO ja Suomen Laatuyhdistys ry eli Laatuokeskus kehittävät yhdessä yhteiskunnallisille yrityksille ja muille vaikuttavuustoimijoille räätälöityä vaikuttavuuden johtamis- ja laatujärjestelmää. Järjestelmä on jatkoa Reilu Palvelu ry:n työlle järjestöomisteisten palveluntuottajien tukemiseksi. Järjestelmän pilotointi käynnistyi joulukuussa 2018 seitsemän ARVOn jäsenorganisaation kanssa ja työstämistä jatkettiin vuonna 2019 EFQM-mallin pohjalta.

ARVO on rakentanut Sitran tuella vuonna 2019 omaa vaikuttavuuskiihdyttämökonseptia jatkamaan Sitran aloittamaa työtä vaikuttavuusinvestoinnin ja vaikuttavuuden Bootcampien parissa. Kiihdyttämö rakennetaan tiiviissä yhteistyössä pohjoismaisten Impact Startup -vaikuttavuuskiihdyttämöjen kanssa, kumppaneina Ferd (NOR), Den Sociale Kapitalfond (DEN) ja Prosper (SWE). Pohjoismaista kehitystyötä tukee Nordic Innovation. Sitran lisäksi kotimaisia kumppaneita ovat Invalidisäätiö, Tradeka ja Y-säätiö.

Kiihdyttämössä yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen pyrkivät yritykset saavat uutta vauhtia vaikuttavuutensa ja liiketoimintansa kehittämiseen. Ohjelman Investor Lab ja Public Procurement Lab taas tukevat sijoittajia ja julkisia hankkijoita vaikuttavuusosaamisessa.

Vaikuttavuuskiihdyttämö tulee tukemaan uusien yhteiskunnallisten yritysten liiketoiminnan kasvua ja vaikuttavuusosaamista. Startup -yritysten lisäksi kiihdyttämö on avoin yhteiskunnallista vaikuttavuutta tavoittelevien organisaatioiden sisäisille kehitystiimeille mahdollistaen ARVOn jäsenten osallistumisen.

Keskeisimmät tapahtumat

PÄÄTAPAHTUMAT, EDUNVALVONTA JA PALKITSEMISET

Jäsenten Arvo-päivä järjestettiin 23.5. Suomen Diakoniaopiston auditoriossa. Puhujina olivat brittiläisen yhteiskunnallisen yritysajtti Cordant Groupin johtaja Phillip Ullmann, arvojohtamista tutkinut Jukka Saksi sekä Laatuokeskuksen toimitusjohtaja Tani Järvinen ja asiantuntija Petri Lehtipuu. Lisäksi päivään kuului ARVOn strategiatyöpaja ja jäsenten vapaata verkostoitumista.

Kevään 2019 **Eduskuntavaalien alla** ARVO piti esillä yhteiskunnallisten yritysten tarpeita. Ponnekas työ teeman eteen palkittiin, kun 3.6. julkaistu hallitusohjelma sisälsi ensimmäistä kertaa historiassa maininnan yhteiskunnallisten yritysten toimintaedellytysten kehittämistä. Syksyllä ARVO osallistui asian tiimoilta TEM:n kuulemisiin suullisesti ja kirjallisesti.

Elokuussa ARVO järjesti yhdessä Vates-säätiön ja Ilona-hankkeen kanssa **Yhteiskunnalliset yritykset työllisyyden edistäjinä -seminaarin**. Seminaarin avasi työministeri Timo Harakka, muita puhujia olivat muun muassa tutkija Harri Kostilainen ja EU-komission edustaja Risto Raivio. Kiinnostus seminaaria kohtaan oli suurta ja tilaisuuteen ilmoittautui 130 henkilöä.

ARVOn vuoden huipentuma oli **26.11.**, kun saman päivän aikana järjestettiin Helsingin Korjaamolla **vaikuttavuusviestinnän valmennus, Hyvän Mitta päätösseminaari ja ARVO 5-v syntymäpäiväjuhllisuudet**. Hyvän Mitan seminaari keräsi yleisöä salin täyteen (yli 220 osallistujaa) ja sai hankkeelle valtavasti huomiota. ARVOn viisivuotisjuhlilla palkittiin liiton alkuvuosina vaikuttaneita merkkihenkilöitä kunniakirjoin ja muisteltiin viiden vuoden takaista perustamista.

Vuoden vaikuttavin ARVO-teko palkinto jaettiin 2019 jo viidettä kertaa, voittajaksi valittiin innovatiivisella tavalla ruoka-apua toteuttava Venner Oy. Vennerin toiminnassa vaikutuksen tekivät hyvä yhteiskunnallisen tarpeen määrittely, yhteistyöhön panostaminen ja innovatiivisuus.

Kunniamaininnan sai Diakonia-ammattikorkeakoulun #Työnimi -kampanja. ARVO halusi palkita kampanjan merkittävästä teosta yhdenvertaisemman työelämän eteen.

VIRALLISET KOKOUKSET

ARVOn sääntömääräinen kevätkokous järjestettiin 9.4.2019 ja syyskokous 2.12.2019. Kokouksissa käsiteltiin sääntömääräiset asiat.

Kumppanuudet

LIITON strategiset hankkeet on rakennettu tiiviissä yhteistyössä jäsenten ja vahvan kumppaniverkoston kanssa. Uskomme, että aktiivisella verkostotyöllä työmme vaikuttavuus on moninkertainen suhteessa kenenkään yksin tekemään työhön. ARVO on siksi aktiivisesti mukana myös mm. Vaikuttavuusinvestoinnin kansallisessa ohjausryhmässä, tasa-arvoista työelämää edistävän WeAll-hankkeen neuvottelukunnassa, kehittämässä yhteiskunnallisten yritysten koulutusta tukevia sisältöjä Baltian maiden kanssa sekä Ilona - Sosiaalinen yrittäjyys väylänä mielekkääseen työhön -hankkeen ohjausryhmässä.

Talous ja rahoitus

Hallituksen tavoitteena on ollut saada liiton taloudellinen tulos positiiviseksi ja siinä onnistuttiin kolmantena vuonna peräkkäin. Tilikauden tulos oli 39 103 euroa eli hieman budjetoitua parempi. Tuotot koostuivat pääosin jäsenmaksuista ja hanketuotoista.

Jäsenmaksujen kokonaissumma oli 192 173 euroa (kasvua edellisvuoteen 6,7%). Liiton jäsenmäärä 31.12.2019 oli 63 (kasvua edellisvuoteen 17%).

Toimintaa koskevat riskit ja epävarmuustekijät

Liiton toiminnan merkittävin riski on edelleen jäsenhankinnan toivottua hitaampi eteneminen. Taloudellista riskiä minimoidaan aktiivisella jäsenpalvelujen kehittämisellä toimintasuunnitelman mukaisesti tiiviissä yhteistyössä olennaisimpien katto-organisaatioiden ja sidosryhmien kanssa. Tavoitteena on edelleen tehostaa jäsenhankintaa liiton lisäarvoa kirkastamalla sekä luomalla uusia taloudellisia tukijalkoja jäsenmaksutulojen rinnalle hanketoiminnan ja uusien palvelujen myötä. Vuonna 2020 aloitettavan vaikuttavuuskiihdyttämön toivotaan myös lisäävän potentiaalisten jäsenten kiinnostusta.

Ollennaisimmat avustukset

Liitto sai tukea hankekumppaneilta yhteensä 295 800 euroa erillisten hankesuunnitelmien mukaisesti. Liitto ei hakenut perustoimintaansa ulkopuolista avustusta.

Henkilöstö

Liiton palveluksessa oli koko vuoden kaksi päätoimista työntekijää, toimitusjohtaja ja Hyvän Mitan hankepäällikkö. Maaliskuussa 2019 aloitti kokoaikainen viestinnän harjoittelija, jonka työsopimusta jatkettiin määräaikaiseksi vuoden loppuun saakka. Vuoden 2020 alusta ARVO työllistää kolme päätoimista työntekijää.

ARVOn hallituksessa jatkoivat vuonna 2019 Pentti Lemmetyinen (pj., Setlementtiliitto), Tuomas Koskela (vpj., Aspa-säätiö), Ritva Ulander (Voltereta Palvelut), Kirsi Konola (KVPS), Jukka Rautavalta (Diakonissalaitos), Juha Kaakinen (Y-Säätiö), Soile Kuitunen (Kuntoutussäätiö) ja Juha Ojajarvi (Liiketalousopisto Perho Oy).

Taloushallintopalvelut toteutettiin koko tilikauden ajan ostopalveluna Talouskolmio Oy:ltä, joka kesällä fuusioitui Aallon Oy:hyn. Yhteistyötä jatketaan Aallon kanssa.

Tulevaisuudennäkymät

Tarve yhteiskunnalliselle yritystoiminnalle on edelleen voimakkaassa kasvussa sekä Suomessa että kansainvälisesti. Yhteiskunnallisen keskustelun sävy ja sisältö on muuttunut Suomessa erityisesti viimeisen vuoden aikana yritysten vastuullisuutta ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta tukevaksi. Maan uusi hallitus on ilmaissut haluavansa tukea yhteiskunnallisten yritysten toimintaedellytyksiä ja lisätä niiden määrää Suomessa. Liiton missio ja strategiset hankkeet ovat ajankohtaisempia kuin koskaan aiemmin ja vastaanotto sekä nykyisten että potentiaalisten jäsenten ja sidosryhmien keskuudessa on ollut erittäin innostunutta.